

Ivan Hribar

Razvojni program za demografsko ogrožena območja v kamniški občini – program za Tuhinjsko dolino

Moj prispevek je odziv na povabilo za predstavitev razvoja Tuhinjske doline od časov, ko so se začele dejavnosti, usmerjene k demokratičnim spremembam, pa vse do danes.

V tem času sem bil tajnik KS Šmartno v Tuhinju in sem koordiniral dejavnosti, ki so bile pomembne za naš kraj: asfaltiranje lokalnih cest, priprava razširitve pokopališča in izgradnje mrliške vežice ter novega gasilskega doma.

Politika, kot jo je vodil Demos, je bila v tukajšnjem okolju dobro sprejeta in njegovi načrti so bili predstavljeni na naših zborih krajanov.

V času, ko se je Demos v Kamniku organiziral in tudi zmagal na volitvah, so me povabili, naj prevzamem funkcijo predsednika izvršnega sveta. To povabilo je pomenilo priznanje in potrditev za moje tedanje delo, vendar so obveznosti ob prevzemu novih delovnih področij v podjetju Zarja in predvsem moja samokritičnost pripomogle k odločitvi, da ponujenega izziva nisem sprejel. Izrazil pa sem pripravljenost za sodelovanje na področju podjetništva in razvoja podeželja.

Takratno vodstvo občinske politike je ugotovilo, da je nujno potrebno izdelati razvojni program za demografsko ogrožena področja v občini Kamnik, če želi občina pridobiti potrebna državna sredstva.

Izdelavo razvojnega programa za Tuhinjsko dolino je Izvršni svet Občine Kamnik zaupal podjetju Novna, studiu podeželja z Raven na Koroškem. IS je za spremljanje izdelave razvojnega programa imenoval delovno skupino, v katero sem bil povabljen tudi sam in bil zadolžen za spremljanje področja razvoja podjetništva in turizma.

Zavzemal sem se, da mora razvojni program definirati cilje, za katere se bo občina obvezala, da jih bo postopoma izvedla.

Skupščina občine Kamnik je na svoji 16. seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora 11. 12. 1991 sprejela razvojni program za demografsko ogrožena območja in območja z omejenimi naravnimi dejavniki, med katera je uvrstila tudi Tuhinjsko dolino.

Z razvojnimi programi smo opredelili možnosti pospešenega in skladnejšega razvoja Tuhinjske doline ter načrte za njihovo postopno uresničevanje. Opredelili smo razvojne možnosti, ki so pogojene s prostorom in ljudmi, ter lokalne razvojne potenciale. Na podlagi ugotovljenih potencialov in definiranih ovir so bile nakazane smernice za razvoj perspektivnih dejavnosti na področju kmetijske proizvodnje, razvoja turizma ter proizvodnih in storitvenih dejavnosti.

Povzetek prioritarnih nalog razvojnega programa iz leta 1991:

Kmetijstvo in kmetijska predelava:

- pospešitev izdelave agrokarte in ureditev zbiranja podatkov, pomembnih za pripravo proizvodnih programov posamezne kmetije,
- zagotovitev prodajnega prostora za produkte iz Tuhinjske doline,
- organizacija,
- nakupovanje na kmetiji.

Turizem:

- izdelati zasnove za integralni turistični proizvod občine Kamnik,
- opredeliti nosilca razvoja,
- realizirati možnosti vaše turistične ponudbe na osnovi termalne vode,
- proizvodne in storitvene dejavnosti,
- borza informacij o potrebah in možnostih storitev,
- organizacija lesnopredelovalne zadruga,
- pomoč pri realizaciji že podanih iniciativ posameznikov.

Infrastruktura:

- ureditev osnovnih lokalnih povezav – asfaltiranje lokalnih cest,
- telefon,
- urejanje vodovodnih omrežij,
- izboljšanje napetostnih razmer,
- v okviru družbene infrastrukture izgradnja OŠ Šmartno.

Sprejeti program je bil kakovostna podlaga za nadaljnjo realizacijo.

V tistem obdobju je Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo (MKGRS) uvajalo nove projekte. Eden od njih je CRPOV – Celostni razvoj podeželja in obnova vasi. Na podlagi prioritarnega razvojnega programa Novna in seznanjenosti s programi CRPOV sem bivšemu predsedniku Krajevne skupnosti Srednja vas Albinu Piršu in Srečku Urankarju, lastniku zemljišča današnjih term, predlagal, da bi pripravili Projekt celostnega urejanja in obnove vasi za vas Snovik leta 1993; oba sta predlog podprla.

V marcu 1993 je bil na občini sprejet sklep, da se finančna sredstva CRPOV namenijo projektu Snovik. IS je imenoval delovno skupino za izvajanje aktivnosti projekta CRPOV Snovik. Določen sem bil za koordinatorja skupine, v kateri so sodelovali tudi Dušan Jesenik, Albin Pirš, Peter Berlec, Judita Mlinar Kern in Bojan Mlakar.

V obdobju od aprila do decembra so bile opravljene naslednje aktivnosti:

- popis stanja vasi Snovik,
- izvedba delavnic z vaščani Snovika,

- izdelava osnutka projekta CRPOV in predstavitev na MKGRS,
- izdelava projekta ureditve vasi z vaškim središčem in znamenjem,
- izdelava projekta izvedbe javne razsvetljave in zagotavljanje finančnih sredstev za izvedbo,
- izdelava idejnega projekta melioracije Snovik,
- vključitev piknik prostora ob kašči v občinski katalog ponudbe,
- obdelava idejnih iniciativ posameznikov,
- izdelava projekta regulacije potoka Snoviška,
- izvedba razpisa za idejno makrozasnovno koriščenja termalne vode,
- pridobili smo analizno poročilo o fizikalno-kemijskih lastnostih termalne vode.

Najpomembnejša odločitev oziroma rezultat projekta CPROV Snovik – v soglasju z odločitvijo vaščanov – je bila, da se prepoznavna voda iz vrtine Snovik uporablja v turistične namene.

Tako je bila 25. avgusta 1994 prva uradna podjetniška predstavitev *Terme Snovik v nastajanju*. Cilj postavitve pilotnega bazena je bil namenjen izvajanju številnih bakterioloških, fizikalno-kemijskih, temperaturnih in količinskih meritev. Hkrati smo začeli s postopkom ureditvenega načrta. Izdelali

Gradnja pilotnega bazena v Snoviku
(Foto: arhiv Ivana Hribarja)

smo idejno makrozasnovno, maketo in rešitve za kompleks term, kako jih postaviti v prostor, da bodo okolju in obiskovalcem prijazne. V obdobju od 1994 do 1999 so potekale vse potrebne aktivnosti za pridobitev potrebnih dovoljenj za ustanovitev družbe Terme Snovik.

Vsa leta so poleti pilotni bazen uporabljali kot naravno kopališče. Visoka obiskanost in pozitivne izkušnje uporabnikov so nas še dodatno spodbudile k realizaciji potrebnih dejavnosti za razvoj projekta.

Ker je projekt CRPOV Snovik pozitivno vplival na razvoj vasi, sem v nadaljevanju predlagal nov projekt CRPOV – Potok, Vaseno, Hruševka, Podbreg, Ravne, Praproče, kar pomeni, da je bilo vklju-

čeno širše območje. Moram pojasniti, da smo tudi ta projekt uspešno izpeljali s krajani v delavnicah, hkrati pa je predstavljal pozitivno izhodišče za razvoj turistične točke Sveti Miklavž na Gori in ustanovitev Turističnega društva Tuhinjska dolina.

Tako smo po desetih letih, 21. decembra 1999, ustanovitelji Zarja Kovic Kamnik, Občina Kamnik, Srečko Urankar in Hranilno-kreditna služba Domžale podpisali ustanovitveno pogodbo Terme Snovik Kamnik, d. o. o. Po položitvi temeljnega kamna oktobra 2000 so se 17. januarja 2001 začela gradbena dela za gradnjo bazena, ki je sedaj pokrit, odprt pa je bil 25. januarja 2002. Od takrat naprej Terme Snovik delujejo neprekinjeno.

Prepoznal sem potencialno prednost okolja, kar se je izkazalo za pomemben, morda celo odločilen dejavnik. Snovik s svojo odmaknjenostjo in istočasno bližino večjih središč daje lepe možnosti za razvoj turizma. Realne možnosti so predvsem v bogastvu narave, neokrnjeni naravi in hotenjih ljudi. Osnova za to pa je že več desetletij poznana termalna voda, ki ima priznani zdravilni faktor, je bogata s kalcijem in magnezijem ter je blagodejna za pitje.

Danes so terme celovit turistični ponudnik z več kot 1000 m² površin z zdravilno termalno vodo, celovito wellness ponudbo in 371 ležišči v apartmajih s 4 zvezdicami. Terme Snovik so edini slovenski turistični ponudnik, ki ima evropski certifikat Eko marjetica. So uveljavljeno, okolju prijazno in energetsko učinkovito podjetje, ki za ogrevanje uporablja samo obnovljive vire. V neposredni bližini so še štirje ponudniki apartmajev z več kot 100 ležišči. So največji turistični ponudnik v kamniški občini in aktivni povezovalci vseh turističnih subjektov v občini in širše.

Z izgradnjo apartmajskega naselja smo jasno pokazali vizijo Term Snovik, da nagovarjamo obiskovalce, ki bodo uporabljali ponudbo term in ponudbo ostalih ponudnikov v občini Kamnik.

Razvoj term je privedel do pospešenega razvoja vseh ostalih panog. Problematika podeželja je kompleksna. Potrebno je krepiti kmetijstvo, podjetništvo in turistično svetovalno mrežo ter s pomo-

25. 8. 1994 – odprtje pilotnega bazena in 1. predstavitev Term Snovik v nastajanju (Foto: arhiv Ivana Hribarja)

čjo usposabljanja usmerjati znanje in spodbujati inovativnost.

Od svoje ustanovitve se Turistično društva Tuhinjska dolina zavzema za razvoj turizma Tuhinjske doline in občine Kamnik. Turistično društvo organizira prireditve, spodbuja in usmerja turistično ponudbo ter skrbi za urejanje okolja. Člani društva se izobražujejo in so nosilci prijaznosti in gostoljubnosti, negujejo vaško tradicijo, skrbijo za pešpoti in kolesarske steze, prirejajo razna tekmovanja ter opravljajo informacijsko dejavnost.

Razvojni program, ki je do danes dosegel kar nekaj zastavljenih ciljev, seveda še ni končan – še veliko je potrebno postoriti predvsem glede povezovanja z okoljem, če želimo, da postane občina Kamnik prava turistična destinacija v naročju Kamniških planin.

Drugi izredno pomemben projekt iz razvojnega programa NOVNA je projekt izgradnje popolne osemletke (zdaj devetletke) OŠ Šmartno v Tuhinju.

Tudi v okviru tega projekta sem vodil vse potrebne dejavnosti za pripravo potrebne dokumentacije in odkupa zemljišča. Prvotna ideja je bila, da se na lokaciji tedanje podružnične šole Šmartno pripravijo potrebni projekti za izgradnjo popolne osemletke. V okviru pripravljanih postopkov smo 10. 2. 1994 pri predsedniku izvršnega sveta Mihaelu Novaku presodili in sklenili, da je zaradi sanitarno-tehničnih in prometnovarnostnih zahtev izdelano dokumentacijo potrebno preprojektirati. Lokacijo objekta za potrebe popolne osemletke v Šmartnem smo določili na območju severno od obstoječega novega gasilskega doma. Na tem sestanku je bil postavljen tudi rok za pridobitev lokacijskega dovoljenja za OŠ Šmartno, ki je bil 10. marec 1994. Vse zastavljene cilje smo uspešno izvedli in maja 1994 postavili temeljni kamen za izgradnjo nove šole v Šmartnem, ki je 1. 9. 1996 prvič odprla vrata učencem iz Tuhinjske doline.

Izvedeni projekti so plod timskega dela, pozitivne energije in iskrene podpore takratnih funkcionarjev. To so Mihael Novak, takratni predsednik IS; Anton Hočevar, član takratnega IS; Marijan Stele, član takratnega IS; Dušan Jesenik, svetovalec; Srečko Urankar, lastnik zemljišč; Bojan Mlakar in župan

Postavitev temeljnega kamna za bazen Terem Snovik: Janko Razgoršek, Ivan Hribar in Anton Smolnikar (Foto: arhiv Ivana Hribarja)

Anton Smolnikar, občinska uprava Občine Kamnik ter številni drugi.

Vsem imenovanim in številnim neimenovanim posameznikom iskrena hvala za pomoč pri prizadevanjih za razvoj Tuhinjske doline, ki pa še ni končan in potrebuje nov zagon.

Januar 2001 -
začetek gradnje
bazena
(Foto: arhiv
Ivana Hribarja)